

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

LEVERANSBESKRIVNING

Kund/Beställare: Framtagen av Metria AB på uppdrag av Naturvårdsverket

Uppdrag: Potentiellt återvätningsbara objekt på kommunens mark

Leveransdatum: 2024-04-10

Uppdragets frågeställning/behov:

Med bakgrund av att Naturvårdsverket sedan några år bedriver arbete med att öka återvätningen på dränerad mark, önskar Naturvårdsverket att Metria använder de redan beprövade metoderna för identifiering av återvätningsytor och att identifiera lämpliga sådana på den kommunala marken i Sverige.

Leverans

Leveransen utgörs av en Shapefil med följande namn:

- Potentiellt_atervatningsbara_objekt_kommunal_mark.shp

Beskrivning av leverans

Filnamn: Potentiellt_atervatningsbara_objekt_kommunal_mark.shp

Dataformat: Shapefil

Geografisk täckning: Nationell

Geografiskt referenssystem: SWEREF99_TM (EPSG 3006)

Attribut:

Namn	Beskrivning	Värde
KOMMUN	Kommunen som området ligger inom	Kommunnamn (kommaseparerade om området ligger inom två kommuner)
KOMM_AGARE	Kommunen som äger den kommunalägda marken (i enstaka fall annan än KOMMUN)	Kommunnamn (kommaseparerade om två kommuner äger olika delar inom området)

BESÖK: STOCKHOLM – VIRKESVÄGEN 2

ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB

POST: 106 48 STOCKHOLM

TEL: 010-698 10 00

E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE

INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

KOMMENTAR	Kommentar huruvida återvätningsytan ligger helt (över 95%) eller delvis (under 95%) inom kommunal mark	Inom kommunal mark Delvis inom kommunal mark
LAN	Länet som området ligger inom	Länets namn (kommaseparerade om området ligger inom två län)
TYP_JRDMRK	Två typer av jordbruksmark; historisk jordbruksmark eller nuvarande jordbruksmark om denna ligger utanför den historiska jordbruksmarken. Dvs om de båda typerna överlappar redovisas bara den historiska jordbruksmarken.	Historisk jordbruksmark Nuvarande jordbruksmark (utanför historisk)
KVM	Den aktuella återvätningsytans areal i kvadratmeter.	Areal i kvadratmeter
KVM_TOTYTA	Areal för den aktuella återvätningsytan sammanslagen med angränsande yta som hänger samman med den aktuella återvätningsytan men som har en annan TYP_JRDMRK. (Se bild nedan)	Areal i kvadratmeter (denna siffra är högre än attributet KVM i de fallen angränsande återvätningsyta ligger dikt an)

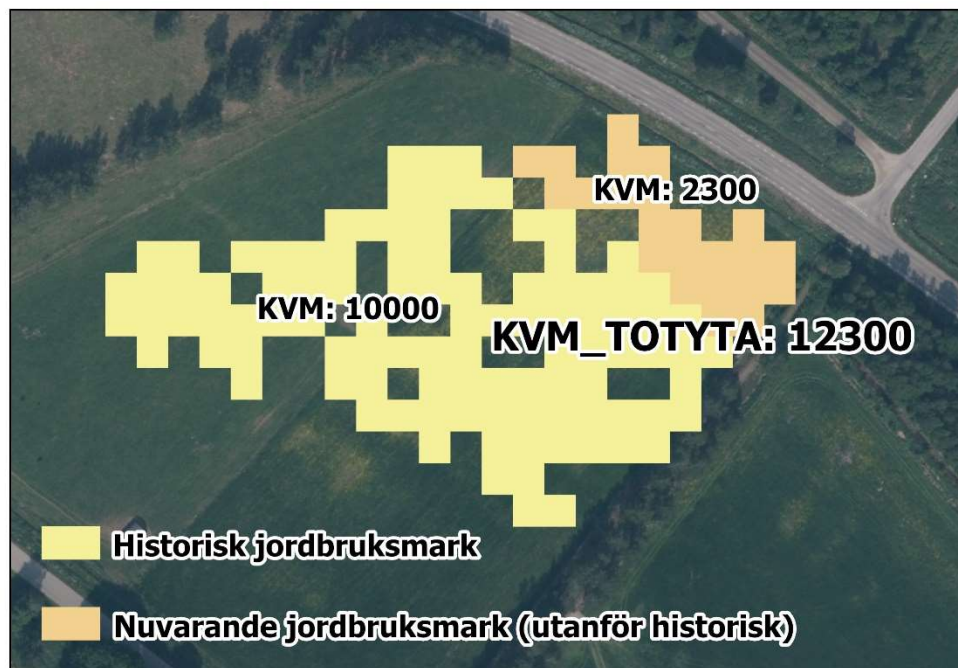

Bild som illustrerar KVM_TOTYTA

DIKES_DENS	Densitet av diken inom ytan. Beräknas som längd diken (enligt Dikeskartan) inom den unika återvätningsytan (KVM) dividerat med ytans areal.	Antal meter diken dividerat med ytans areal i hektar (KVM/10 000)
------------	---	---

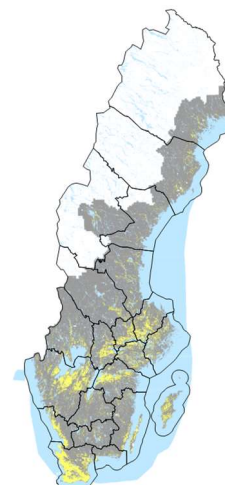
Beskrivning av framtagande

Indata	Beskrivning	Urval	Uttagsdatum
Dikeskartan med förbättrad konnektivitet	Dikeskartan från SLU/SKS bearbetad av Metria för att uppnå bättre konnektivitet		2022-02-06
Jordarter 1:25 000–1:100 000, 1:250 000, 1:750 000 och 1:1000 000	Jordart, grundlager (JG2) från SGU. För att få en heltäckande karta över Sverige har en mosaik satts ihop av de olika skalnivåerna så att den bästa tillgängliga upplösningen använts där den funnits tillgänglig.	Organogen jord: torv, kärrtorv, mossetorv, bleke och kalkgyttja, gyttja och torv tidvis under vatten	2021-03-15
Torvkartan klassad	Torvkarta, Institutionen för skogens ekologi och skötsel, SLU (Ågren et al, 2022)	Torv >40 cm	2023-01-23
Torvkarta	Torvkarta, Institutionen för naturgeografi, SU (Rimondini et al, 2023)	Torv >40 cm	2023-09-11
Historisk jordbruksmark	Åker i Ekonomiska kartan från 60/70-talet, arbetsmaterial framtaget av Metria		2018-11-30
Historisk jordbruksmark	Åker i Ekonomiska kartan från 60/70-talet, från Institutionen för naturgeografi, SU (Auffret et al, 2017)		2019-10-14
NMD bas v.1.1	Nationella marktäckedata v1.1 från Naturvårdsverket	Åkermark och exploaterad mark	2020-07-01
Markägarkartan 2023	Kommunal mark enligt Markägarkartan 2023 som baseras på uttag från fastighetsregister och taxeringen 2023.	Kommunala fastigheter	2024-01-18
Kommuner, län	Kommungränser och länsgränser 2024 från SCB		2024-01-01

Underlag för **torvmark** (egentligen organogena jordarter) togs fram genom att slå samman de sex utvalda jordarterna från SGU:s jordartskarta grundlager (se tabell) med torvkarteringarna från SLU och SU. Vi använde de tre karteringarna på så vis att det

räckte att endast ett underlag pekade ut ett område som torv/organogen jord för att det skulle räknas till torvmark.

För **historisk jordbruksmark** användes tidigare framtaget arbetsmaterial av Metria där man extraherat de gula områdena från Ekonomiska kartan, dvs områden som klassats som åker, betesmark samt trädgårdar. I vissa indexrutor à 50 × 50 km saknades data i arbetsmaterialet. Där kompletterades underlaget av en liknande extrahering av historisk jordbruksmark som genomfördes av Stockholms universitet 2017 (den var begränsad till Götaland, södra delarna av Svealand samt Medelpad och användes därför bara som ett komplement till Metrias arbetsmaterial som togs fram även för större delen av Dalarna samt Norrlandskusten. Gula områden i kartan till höger visar de totala ytorna historisk jordbruksmark som ingick i analysen och grå ytor Ekonomiska kartans utbredning).

Förekomst av **nuvarande åkermark** enligt NMD identifierades i de fall denna låg utanför den ovan framtagna historiska jordbruksmarken.

Återvätningsområde är ej lämplig på **exploaterad mark** och därför identifierades den exploaterade marken enligt NMD. Efter att ha buffrat den exploaterade marken med 25 meter exkluderades arealer i det ovan framtagna torv-skiktet som överlappades med denna buffer.

Efter detta identifierades föreslagna återvätningsytor genom att filtrera fram de ställen av överlapp mellan **torv** och **jordbruksmark** enligt ovan som också hade en förekomst av minst en meter **diken** enligt Dikeskartan.

Slutligen analyserades dessa föreslagna återvätningsytor mot **kommunala fastigheter** och endast de återvätningsytor som låg helt eller delvis (ibland till mycket liten del) inom kommunal mark valdes ut. Återvätningsytorna återspeglar alltså på inget vis fastighetsgränser.

Kvalitetsgranskning har genomförts genom rimlighetsbedömningar samt oberoende körningar av indatafilerna.

BEGRÄNSNINGAR I ANVÄNDNING AV LEVERANS

Skiktet är avsett att ge **indikationer** på var återvätningsområde av kommunal mark är lämplig. Underlaget är framtaget genom generalisering av underlag med olika noggrannhet, upplösning och kvalitet. Exempelvis förekommer osäkerhet i Dikeskartan i form av sammanblandning med naturliga vattendrag, att vissa diken saknas i karteringen, samt att de diken som karterats inte nödvändigtvis är vattenbärande.

I underlaget förekommer områden med mycket små arealer (ner till 50 kvm). Dessa områden är för små för att enskilt rekommenderas till återvätningsområde (inte minst med tanke på underlagets varierade kvalitet). Men det är heller inte uteslutet att bristande kvalitet i indata resulterat i att de föreslagna återvätningsområdena är underskattade. Därför är även små områden inkluderade för att ge en övergripande helhetsbild. Se bild nedan som illustrerar ett område med många små ytor.

Bild som illustrerar potentiella återvätningszoner i ett område där 50% av ytorna är mycket små (50-200 kvm).